

Заняття проведені		
№ навч. групи	Дата	Час
ПД 41		2 год

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
В.В. Онищенко

"__" _____ 20__ року

ПЛАН

ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

з навчальної дисципліни

сертифікація та ліцензування програмного продукту

Вид заняття: лабораторне заняття № 4

Тема № 4. Ліцензування програмного продукту

Заняття № 4. Ліцензування програмного продукту

Метод проведення заняття: самостійна робота, письмове виконання вправ

Навчальна група (курс) факультет інформаційних технологій

Час: 2 год

Місце проведення: ауд.

Навчальна та виховна мета:

1. Студенти повинні знати теоретичні питання з теми: зміст та задачі дисципліни;
2. Студенти повинні знати як проводиться ліцензування програмного продукту.
3. Формування у студентів аналітично-дослідницьких компетентностей в проведенні ліцензування програмного продукту .

Навчально-матеріальне забезпечення: індивідуальний варіант у кожного студента, таблиці

План проведення заняття

№ зп	Навчальні питання, та короткий їх зміст	Ч хв	Дії викладача та тих, що навчаються
I	<p>Вступ</p> <p>1. Прийом навчальної групи.</p> <p>2. Зв'язок з матеріалами заняття, що вивчалось іше.</p> <p>3. Тема, мета і організація заняття.</p>		<p>Перевірка наявності студентів та готовності їх до заняття.</p> <p>Нагадую тему попереднього заняття та пов'язую його з сьогоднішнім заняттям.</p> <p>Актуальність заняття.</p> <p>Оголошую тему, мету заняття та навчальні питання.</p> <p>Оголошую порядок проведення заняття.</p>
II	<p>Основна частина</p> <p>Виконання лабораторної роботи</p>		<p>Розв'язання вправ та виконання самостійної роботи</p>
III	<p>Заключна частина</p> <p>Підведення підсумків</p> <p>Відповіді на запитання</p> <p>Завдання на самостійну підготовку</p> <p>Тема і місце наступного заняття</p>		<p>Виконати індивідуальне д/з.</p>

Асистент кафедри

Коба А.Б.

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ
Кафедра інженерії програмного забезпечення

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

В.В.Онищенко

" ____ " _____ 20 ____ року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

для проведення лабораторного заняття № 4

зі студентами факультету - інформаційних технологій

з навчальної дисципліни: сертифікація та ліцензування програмного продукту

Тема № 4. Ліцензування програмного продукту

Заняття № 4. Ліцензування програмного продукту

Час: 2 год

Навчальна та виховна мета:

1. Студенти повинні знати теоретичні питання з теми: зміст та задачі дисципліни;
навчитися користуватися ліцензуванням програмного продукту

Навчально-методичне забезпечення

1. IBM-PC сумісний комп'ютер, web - сервер

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри

“ ____ ” _____ 20 ____ року Протокол № ____

Лабораторна робота

Ліцензія на використання програмного забезпечення (англ. EULA - End User License Agreement) - вид ліцензії, що визначає умови використання виробу, яким є комп'ютерне програмне забезпечення. Ліцензія може надавати дозвіл робити з ним речі, які були б інакше заборонені законом про авторське право. Наприклад, ліцензія на використання програмного забезпечення може дати дозвіл робити копії програмного забезпечення. Власник авторського права може запропонувати ліцензію на використання ПЗ односторонньо, або як частину ліцензійної угоди на використання ПЗ з іншою стороною.

Ліцензія може містити умови. Якщо Ви не дотримуетесь умов ліцензії, то підпадаєте під дію закону про авторське право.

Ліцензія передбачає ряд обмежень для користувачів програмного продукту: обмеження користування, копіювання, модифікації та розповсюдження, охороняючи, таким чином, авторські права розробника. Проте ліцензування - це не тільки захист авторських прав, а й гарантії для клієнтів. Ліцензування програмного забезпечення дозволяє користувачам отримувати технічну підтримку з боку розробника або офіційних розповсюджувачів програмного продукту, модернізувати програмне забезпечення.

Основним документом, що визначає права та обов'язки користувача програмного забезпечення, є ліцензійна угода.

Види ліцензій на програмне забезпечення:

Freeware - безкоштовні програми. Програми без обмеження на (некомерційне) використання. Охороняються авторським правом. Назву запропоновано у 1982 р. і зареєстрована як товарний знак першим головним редактором PC World і PC Magazine Ендрю Флюгельманом. Правда, слід пам'ятати, що відсутність ціни ще не означає, що виробник дозволяє її вільно поширювати, він може це і забороняти. І буває, що якась програма безкоштовна тільки для домашнього, некомерційного використання, а при використанні її в організаціях потрібно заплатити.

Shareware - умовно-безкоштовні програми. Клас комерційних програм з безкоштовним періодом використання. Вимагають оплати для повнофункціонального використання. Термін запропонований вперше у 1983 р. Бобом Уоллесом, одним з перших співробітників Microsoft. Різновид вперше застосовано у 1982 р. Джимом Кнопф, співробітником IBM. При такій моделі розповсюдження пропонується спочатку випробувати програму в дії, а потім оплатити її. Щоправда, "умовність" може лежати в дуже широких межах, від простого нагадування про необхідність заплатити за програму при кожному запуску до обмеженого терміну роботи і навіть блокування в неоплаченій версії найважливіших функцій, що робить неможливим використання програми за прямим призначенням.

Trial, trialware - пробне (оцінне) програмне забезпечення. Обмежено часом використання або кількісними характеристиками, а іноді й функціоналом. Як бачите, термін перетинається з Shareware. Схоже на scribbleware для класу умовно-безкоштовних програм.

Demo, demoware - демонстраційні програми. Мають велику кількість обмежень. Основна мета - не пробне використання, а демонстрація можливостей. Помітно більш обмежене порівняно з trialware.

Adware - рекламно-орієнтовані програми. Без обмежень функціональності, але з примусовим показом реклами, яка може підвантажуватися через Інтернет без відома користувача. Зазвичай включають модуль фонових завантажень реклами, що таїть у собі

небезпеку несанкціонованого дистанційного контролю комп'ютера. Антивірусні програми часто класифікують даний механізм як "троянського коня".

Nagware, begware - основним обмеженням використання є примусове вікно діалогу, де повідомляється про те, що версія незареєстрована. Після оплати дане обмеження знімається. Ускладнює використання програми в пакетному режимі при автоматичній обробці інформації. Вперше даний різновид застосовано у 1983 р. Бобом Уоллесом.

Public domain - вільні програми. Без обмежень на модифікацію та використання. Не охороняються авторським правом.

Donateware, donationware - авторські програми. Для необов'язкової реєстрації програми потрібно сплатити пожертвування автору. Цей різновид вперше застосовано Ендрю Флюгельманом.

Open source - відкриті програми з вихідними текстами. Можуть накладатися обмеження на модифікацію та використання в комерційних цілях.

Linkware - автор програми просить вказувати посилання на сайті користувача, (якщо є) на свій сайт.

Registerware - для отримання та/або використання програми потрібно надати інформацію про себе (заповнити анкету).

Guiltware - різновид nagware. У програмі міститься явна згадка, що автор не отримав за неї грошей. Може й не передбачати реєстрації.

Strippleware - ключові можливості програми видалені. Немає обмежень на час використання. Після оплати надається повнофункціональна версія.

Abandonware - позаринкові програми. Як правило, це колишні комерційні програми, які з ряду причин перестають постачати на ринок. Їх поширює зазвичай власник авторських прав на безкоштовній основі, але з жорстким зобов'язанням заборони продавати і навіть без права подальшого безкоштовного тиражування.

Orphanware - різновид abandonware, коли автора не можна розшукати.

Cardware, postcardware - як компенсацію за надання програми автор просить надіслати йому листівку або електронний лист зі словами подяки. Ці листи використовуються авторами для реклами своїх робіт.

Liteware - "полегшений" варіант відповідної комерційної версії. Не обмежена часом використання, але обмежена функціоналом.

Hostageware - програми з функціональними, тимчасовими і кількісними обмеженнями. Розблоковуються після оплати.

Beerware - право на використання програми, а також отримання вихідних текстів в обмін на гроші, на які автор зможе купити собі пиво. Цей різновид shareware вперше введено Джоном Брістором у 1987 р.

Careware, charityware - стягується збір на благодійні цілі, або безпосередньо автору, або за вказаною адресою.

Requestware - автор просить користувача щось зробити в обмін на використання програми (надіслати листівку або електронного листа з подякою, внести пожертви на благодійні цілі тощо). Різновиди: postcardware, careware.

Betaware - попередня (тестова) бета-версія комерційного або некомерційного ПЗ. Можна використовувати безкоштовно, але часто обмежується періодом тестування.

Commercial - комерційне програмне забезпечення, яке продається за гроші й захищено різними законами.

CDware - ПЗ на компакт-дисках, яке розповсюджується в рекламних цілях.

Spyware - програми-шпигуни. Несанкціоновано збирають інформацію про комп'ютер користувача і його дії. Нерідко маскуються під adware. Крім використання антивірусних програм найбільш ефективний спосіб боротьби - установка брандмауерів.